

Egenkontrollprogram (EKP) för försäljning av tobak

5 kap. 6 och 7 §§ lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Reglerna om egenkontroll och egenkontrollprogram

Vid försäljning av tobaksvaror krävs ett anpassat egenkontrollprogram (förkortas EKP). Enligt lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter ska du utöva särskild kontroll över försäljningen. Ett genomarbetat EKP är viktigt för kommunens bedömning, och om det inte uppfyller lagens krav kan du inte beviljas ett försäljningstillstånd.

Egenkontrollprogrammet ska innehålla rutiner för att säkerställa att lagen följs och måste minst innehålla de angivna rutinerna i den här mallen. Ytterligare information kan läggas till under "övrig information" eller i en separat bilaga.

1. Försäljningsstället

Namn på försäljningsstället
Gatuadress
Datum

Ägare

Firmanamn (HB, AB, enskild firma etc.)
Organisationsnummer/Personnummer
Ansvarig för egenkontrollprogrammet (Namn)

Hantering av lämnade uppgifter

Vi kommer att behandla dina uppgifter i enlighet med Dataskyddsförordningen (GDPR). Registrering av uppgifter kommer att ske vid socialförvaltningen.

Ni kan läsa mer om hantering av personuppgifter på: www.helsingborg.se/personuppgifter

2. MÄRKNING OCH PRODUKTPRESENTATION enligt 3 kap. 1 och 3 §§ LTLP

Tobaksvaror ska ha en hälsovarning, rökavvänjningsinformation och varningstext på svenska. Märkningen får bland annat inte antyda att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra sådana produkter, samt får inte hänvisa till smak, doft eller tillsatser. Förbudet mot att hänvisa till smak, doft eller tillsats gäller dock inte för snus.

Beskriv era rutiner:

Exempel

- Beskriv hur märkningen kontrolleras.
- Beskriv vad du och din personal gör när en vara eller produkt saknar märkning eller är felaktigt märkt.

3. ÅLDERSKONTROLL enligt 5 kap. 17–18 §§ LTLP

Vid försäljning i butik ska den som säljer eller lämnar ut tobaksprodukter förvissa sig om att mottagaren har fyllt 18 år. Detta kan ske genom att begära legitimation eller annat likvärdigt sätt om säljaren är osäker på kundens ålder. Ett riktmärke kan vara att alltid begära legitimation om kunden ser ut att vara under 25 år.

Beskriv era rutiner:

Exempel

- Beskriv rutinerna för ålderskontroll för de som arbetar i kassan.
- Beskriv rutinerna för när kunden ska visa legitimation.

3.1. Tobak får inte säljas till någon som man misstänker kommer att lämna över tobaken till någon annan under 18 år (så kallat langning).

Beskriv era rutiner:

Exempel

- Beskriv hur ni undviker att tobaksprodukter lämnas över till någon som är under 18 år.
- Beskriv vilka situationer som kan uppstå då ni misstänker langning och hur hanterar ni det.

3.2. Vilka rutiner kring ålderskontroll har ni vid försäljning i webbutik?

Vi säljer **inte** tobaksvaror i webbutik (X): ☐

Vi säljer tobaksvaror i webbutik (X): ☐

- Om ni säljer via webbutik, beskriv hur ni kontrollerar ålder vid köp/beställning **och** utlämning:

3.3. Tydlig skyltning om åldersgräns

På försäljningsstället ska det finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet mot att sälja eller lämna ut tobaksvaror till någon som inte har fyllt 18 år.

Åldersgränsdekaler finns att få av oss på tillståndsenheten. Kontakta oss via tillstandsenheten.sof@helsingborg.se vid behov, så skickar vi ut dekaler till er per post.

Beskriv era rutiner:

Exempel

- Beskriv var åldersdekaler placeras i butiken.

4. IDENTITETS- OCH SÄKERHETSMÄRKNING enligt 3 kap 7–8 §§ LTLP

Syftet med reglerna om spårbarhets- och säkerhetsmärkning är att motverka olaglig handel med tobaksvaror. Den unika identitetsmärkningen gör det möjligt att spåra varorna, inklusive tillverkningsplats och leveransväg. Genom säkerhetsmärkningen är det möjligt att kontrollera att en tobaksvara inte är illegal.

Läs mer om säkerhetsmärkning på Folkhälsomyndighetens hemsida: [Säkerhetsmärkning på tobaksvaror — Folkhälsomyndigheten](#)

Beskriv era rutiner:

Exempel

- Beskriv hur du och din personal kontrollerar identitets- och säkerhetsmärkningen.
- Beskriv vad ni gör när en vara eller produkt saknar identitets- eller säkerhetsmärkning.

5. REGLER GÄLLANDE MARKNADSFÖRING enligt 4 kap. 1 och 2 §§ LTLP

Det är förbjudet att marknadsföra tobaksvaror till konsumenter. Förbudet omfattar även marknadsföring på internet. Ett undantag finns för marknadsföring i fysiska butiker, men tillåten marknadsföring får då inte vara påträngande, uppsökande eller uppmånat till bruk av tobak. Marknadsföring i butiker får i den mån det är möjligt inte heller placeras så att den är synlig från utsidan av butiken.

Beskriv era rutiner:

Exempel

- Beskriv hur du säkerställer att kommersiella meddelanden i butiken följer reglerna. Ge gärna exempel på vilka kommersiella meddelanden som tillåts.
- Om du använder kommersiella meddelanden i butiken, beskriv var dessa är placerade.
- Beskriv hur du säkerställer att det inte finns reklam i butiken som riktar sig mot barn eller ungdomar.
- Beskriv hur du säkerställer att kunderna inte erbjuds gratisprover, rabatter, tävlingar eller liknande i butiken.
- Kommer du inte använda dig av marknadsföring/reklam, fyll i detta.

6. KRAV PÅ MÄNGD, INNEHÅLL OCH UTFORMNING enligt 5 kap. 13 § LTLP

Syftet med reglerna om mängd och innehåll i förpackningarna är att det inte ska vara möjligt att sälja styckvis till ett billigt pris. Detta kan locka barn och ungdomar att köpa varorna.

En styckförpackning får inte innehålla en mindre mängd än 20 cigaretter, 30 gram rulltobak eller 20 portioner snus.

Beskriv era rutiner:

Exempel

- Beskriv hur du och din personal kontrollerar kraven på mängd för tobaksvaror.
- Beskriv när det kan finnas anledning att öppna förpackningar för att kontrollera mängden.
- Beskriv vad ni gör om ni får veta att förpackningar innehåller mindre mängd än det tillåtna för tobaksvaror

7. KONTROLL AV RAPPORTERING OCH PRODUKTANMÄLAN enligt 2 kap. 2—3 §§ LTLP

Innan tobaksvaror får säljas till konsumenter i Sverige måste de vara anmälda till Folkhälsomyndigheten (FHM). FHM har en lista på sin hemsida över samtliga anmälda tobaksvaror. Den hittar ni här: [Offentliggjorda rapporter om tobaksvaror — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/offentliggjorda-rapporter-om-tobaksvaror)

Rutinerna ska enligt föreskrifterna innehålla uppgifter om hur du säkerställer att du och din personal inte säljer tobaksprodukter som inte är rapporterade eller anmälda. En del av rutinen kan alltså vara att kontinuerligt bevaka den lista med anmälda och inrapporterade tobaksprodukter som FHM publicerar på sin webbplats.

Beskriv era rutiner:

Exempel

- Beskriv hur ofta du via Folkhälsomyndighetens webbplats kontrollerar att de produkter du säljer är rapporterade eller anmälda.
- Beskriv hur du gör om du upptäcker att produkten inte är rapporterad eller anmäld.

8. INFORMATION OCH STÖD TILL PERSONAL enligt 5 kap. 12 § LTLP

Personalen på försäljningsstället ska informeras och få det stöd som de behöver för att kunna följa de lagar och regler som gäller för verksamheten.

Beskriv era rutiner:

Exempel

- Beskriv hur du säkerställer att personalen har fått information och utbildning om reglerna.

- Beskriv hur ofta personalen informeras eller utbildas om reglerna.
- Beskriv hur oerfaren och ung personal ges extra stöd i hur de ska hantera konfliktfyllda situationer och vet vem de kan vända sig till för att få hjälp.

Det är viktigt att personalen känner till reglerna för försäljning av tobak samt varför de finns. Informera personalen årligen och ge nyanställda en genomgång minst en gång per år. Dokumentera när personalen har informerats genom att fylla i deras namn och datum i tabellen.

Namn	Datum 1	Datum 2	Datum 3	Datum 4

9. ÖVRIGT

10. TILL DIG SOM OCKSÅ ÄR PARTIHANDLARE

OBS! Denna delen gäller bara er som också är partihandlare av tobak.

Partihandlares kontrollskyldighet av tillstånd enligt 5 kap. 10 § lagen (2018:2088) LTLP

Som partihandlare har du ansvar att se till att den som köper tobaksvaror har tillstånd. Det finns inget krav på att du ska kontrollera tillståndet vid varje köp, men du ska som partihandlare förvissa dig om att den du säljer till har tillstånd att sälja tobaksvaror.

Beskriv era rutiner:

- Beskriv hur du som partihandlare säkerställer att den du säljer tobaksvaror till har tillstånd.

- Beskriv när kontroll görs och när en förnyad kontroll ska göras.

- Beskriv vilka rutiner ni har för att säkerställa att ni följer bestämmelserna om registrering i systemet för spårbarhet av tobaksvaror.